

ERDELYI ÉLET

artalom:

Az a bizonyos szalmaszál...

Jelentkeztek már az önjelöltek

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gazdasági kibontakozásunk utja

Indig Ottó karrierje az igazság tükrében

Reflexiók a „Toroczkói menyecske“ szerzőjének nyilatkozatához — Ami egy őszinte vallomásból kimaradt

A rejtelmes koffer

Riport az el nem vezett hitelről

A kisemberek még mindig usznak — Hogyan lehet hitelből élni? — A szivaros, a főpincér, a fűszeres és a többiek

Politikánk görbetükre

Politika. Társadalom. Közgazdaság. Művészet. Technika
Utazás, üdülés. Divat. Foto. Sport. Kozmetika
Mosolyország stb. stb.

Képes színház- és filmélet

A Román Állami Osztálysorsjáték

3-ik osztályának sorsjegyei
MEGÉRKEZTEK.

Megjítási
határidő : **junius 12.**

Hu-
zás: **junius 21, 22.**

GOLDSCHMIDT BANK R.-T.-NÁL

Cserépkályha, kandalló és takaréktűzhely
átépítését, javítását és tiszt-
títását olcsó árban vállalja

„Ceramica” A. Szilágyi-cégnél, v. Béla t. 10-11

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 600 lei
Az egyes szám ára 20 lei
Magyarországon 60 fillér
Jugoszláviában 5 dinár
Csehszlovákiában 4 c. k.
Amerikában 1 évre 6. d.

.....
Előfizetési árak egy évre: vála-
latoknak, nagykereskedőknek és
külföldre 1000 lei, nyugdíjasok-
nak, köztisztviselőknek 300 lei.
.....

Orvosi hírek: hasábonként 50
lei. Gyászjelentések: egész ol-
dal 4000 lei, féloldal 2000 lei.
.....

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvet-
lenül a kiadóhivatalhoz küldendőek vagy bármelyik hirdető iroda
útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetés-
oldalon 6 lei négyzetcm.-ként. Nyílttér rovatban 50 lei, szöveg-
közti részben 32 lei a sordij. Ünnepi számokban a hirdetések és
egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb.

Szerk., kiadóhiv. és nyomda: ARAD, v Szent László-u. 2. - Tel. 520.

1932 JUNIUS 11.
XXI. ÉVF. 17. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
GELLER ÖDÖN

Fényképes igazolványokkal ellátott tudósítók és kiadóhivatali megbizottak: București, Cluj, Timișoara, Oradea, Brasov, Satu-Mare, Tg-Mures

Az a bizonyos szalmaszál...

(Arad). Az új kormány, amely Titulescu-koncentrációnak indult, de Vajda-kabinettel végződött, meglepetést keltett az ország politikai közvéleménye előtt. A koncentrációból így lett pártkormány és — mi tagadás, — az is nemzeti-parasztpárti. Ez a tény a liberális tökéérdekeltségek felé tolódott közérdeklődést is váratlanul érte. Addig-addig választottunk az egyes kormánylehetőségek között, míg a sok választásból megszületett a — választási kormány.

Arad politikai közéletét mindenestre közelről érinti az újabb nemzeti-parasztpárti kabinet megakulása. Ez a város, amely történelmi fészke a nemzetipárti törekvéseknek, sok elszakíthatatlan szállal van kötve az azóta meggyarapodott párthoz és annak történelmi vezéreikhez. Éppen azért indokolt e város közönségének érdeklődése az új kormány első intézkedései és berendezkedése iránt: milyen elhatározásokkal oldják meg az ország külföldi és belföldi problémáit és ezek között a nagy kérdések között Aradváros és a megye speciális nagy problémáit...? Kezdve attól, hogy utjaink járhatatlanul rosszak, mert kifelejtették azokat a svéd utépítési kölcsönből, egészen az árvizalámosott bodrogi gátig az aradmegyei és aradvárosi közigazgatás számtalan közhasznú és halasztást nem ismerhető célkitűzése válna semmivé, ha ezt a nyarat tétlenségre kárhóztatva kellene átmédítálnia

Rögtön szépít a világhírű
»Margit«-crem
GEA-KRAYER TIMIȘOARA

csak azért, mert a választási kormány esetleg az év utolsó negyedére, mezei munkálatok utáni időre tűzné ki az országos parlamenti és községi választások megtartásának dátumát. A Mikelakai, Zsigmondháza, az egykori Veszthely-telepi lakosok téli lakóhelyének újjáépítési akciója, a gátak megerősítésének tervei, az árvízkar-pusztítások pénzügyi lefedezésének koncepciója nem tűrhet semmiféle elődázást már a munkanélküliségre való tekintettel sem és általában a város és vármegye munkaprogramja nem szenvedhet semmilyen defektust csak azért, mert a politikai jogszokás értelmében az egyik kormány távozása után azonnal egy új garnitúrát kell telepíteni a megyék és a községek élére.

A közeljövő meghozza önkéntelenül is felvetődő kérdéseinkre a választ. Akárki jöjjön is azonban, nem ismerhet sürgetőbb feladatot a maga számára, mint azt, hogy az elődök munkaprogramját magáévá téve a lehetőségek, szerint még nagyobb munkakedvvel, pihent energiával folytassa azt a munkát, amit közigazgatási téren közvetlen elődjek abbahagytak. Reméljük, hogy az ugynevezett választási kormány intézkedései közben enyhítik az ország lakosságának vegzetesen súlyossá vált helyzetét és az őszi választásokig úgy a politikai, mint a közigazgatási, a kereskedelmi és ipari, az intellektuális élet éppúgy, mint a munkásság társadalmi lét-lehetősége annyira javul, hogy valóban kibirhat még az ország újabb nagyszabású választási mozgalmat és — kibirhatja az államkassza egy ilyen választásnak valamennyi költségét.

Az önjelölt

(Riportpályázat)

(Déva). Néhány napja váratlan vendégem érkezett. Talán egyszer láttam az életben, de úgy üdvözölt, ahogy régi ismerősöket szokás. Barátságos volt, közvetlen és meleg. Messzi vidékről érkezett. Vendégem egészen különös ember volt. Világos kabátot viselt és feketecsigos nadrágot. Sárga félcipő volt a lábán, zsebei duzdadtak az írásoktól.

— Valamit kellene kezdeni — mondotta nyugodtan — a zsebemben van az egész kerület. Apró szemei szaporán pislogtak és elkezdett érdeklődni politikai összekötéseim után. Talán nemzeti párt vagy a liberális párt... Ha ez nem menne, egy kisebb párttal is meg lehetne csinálni a dolgot. Nekem vagy neki. *Egy kis pénz kellene, ennyi az egész.* A régi képviselővel már torkig van a kerület, már nagyon nagy ur lett, nem válaszol a levelekre, nem tudja már megállítani az adógépezetet és nem tud kicsikarni a kormánytól új iskolára. Nem szerez állást Csatakos Antal

vejenek és új trafikjogot is hiába ígér a boldogtalan hadiözvegyek vezetőjének, pedig valamennyien rászavaztak a választáskor.

Vendégem szakszerűen végignyálazta ujját, a jelenlegi minden mulasztásán és rátért, hogy mi mindent tudna csinálni. Csak egy párt kellene mögéje, egy kis hivatalos jelölés. Majd ő megmutatná. Ismeri a trükköket és a szokásokat, persze barátja a jövődő választás elnökének, jó viszonyban van a főszolgabíróval: a nagybirtokos diszkrét helyi ügyeit ő intézi és a lelkiesszel se volna baj. Alelnöke a polgári olvasókörmek, ott van a dalárvezetőségében, a Járási Bank váltóbiráló-bizottságának tagja. Ennyi előnye senkinek nincs, csak az a balkezes központ ne küldene ki egy szerencsétlen frátert, aki tömérdek pénzbe kerül. De még sem bizonyos, mert ő, ha nem is jelölik, fellép. Fellép biztosan, rászánja azt a néhány ezret, majd betérül neki. Beszélni jobban tud a polgárok nyelvén, mint akarki más és ha nem szölok Pop Csicsónak, ha nem jelölik, megy a függetlenekkel. Helyi jelölt lesz, akivel számolni kell. Majd ő megmutatja.

Ahogy elnézem tömzsi, kitáplált alakját, követem kijelentéseit, mögéje pillantok gondolatainak és szándékainak, egy kissé elszomorodom. Csupa egészség, csupa józanság és letörhetetlen szívósság. Ő a helyi jelölt, aki ezer alakban, ezer arccal, de mindig ugyanazzal a céllal szaladgál szerte az országban. Minden lépése kiszámított: izomkötegei szinte precíziósan működnek a haszon felé. Neki mandátum nem minden áron kell, de a pénz mindenképpen. Elvek, meggyőződések, hitek és lobogások nem zavarják lépéseit és hadmozdulatait: hozzá minden tényező és minden program egyforma közel van. *Megtanulta, hogy a politikából hogy lehet pénzt csinálni*, megtanították a viszonyok, a politikának iparszerű beállítása. Ő az „egészséges“ népi demokráciának első alakzata, aki nem kendőzi magát, nem kertet és titkol, nem lopja szándékait programvallások máza mögé.

Szeplők, májfoltok, és pattanások ellen a **Kárpáti** **BENZOE** crém és pomada

a jelenkor leghatásosabb szere. Klinikailag kipróbálva és ajánlva! :: ::

Garantált higgyan és ólom mentes készítmény! Készíti:
Kárpáti János gyógyszerértára és kozmetikai
LABORATORIUMA ARADON.

Kályhacső nadrágjának hajlásában egészségesen duzzadnak az izmok, ahogy beszél és előad, érzem, hogy gondolatai pontosan összehangolódnak a gyomor perisztaltikájával, a zavartalan emésztés mechanizmusával.

Nincsen benne semmi romantika, mint a régi urakban, akik valamikor ezerholdakat vágta bele a politikai küzdelembe. Ő nevet ezen a gesztuson, már más nemzedékhez tartozik, amely nem tudja megérteni a régit. *Neki a politika üzlet így, vagy amúgy, de mindenképpen.* Ha fellép tud, a választóval bánni: nem ígér ingyen semmit, ha támogat valakit, ha lemond a jelöltségről, nem teszi potyára. Ha a központ ostoba — mondja — fizessen.

A legjobban szereti, ha a központ gazdag embert léptet föl: külön is megtudja koppasztani. Elvégre ingyen nincs semmi, legkevésbé mandátum. Ahogyan szeméremézés nélkül, nyíltan, végigfejtegeti felfogását, valahogy érzem a politikai közszellem sülyedését: a mai embertípus érvényesülését a közéletben. *Jöttek ismeretlen tájékokról, jöttek észrevétlenül, elhozták egy új világ erkölceit és szokásait.* Elhozták magukkal az új embertípus lebirhatatlan egészségét és éhségét. Nem véletlen jött: törvényszerűen. A közszellem hanyatlásával egy vonalban fejlődött: itt van, számolni kell vele.

Szerteszt az országban, ahol már választási harcoktól hangosak a csatlók, megjelentek. Felbukkantak az önjelöltek egészséges cinizmussal, a kétszerkettő teljes ismeretével. Nekik minden program egyforma és minden pénz egyforma. Nem nézik, csak olvassák. *Egészségesek, mentesek minden szentimentalizmustól. A választás, amely valamikor elvi harc volt, üzletté változott kezükön és a helyijelöltek lobogóbontó elszántsággal, azonos lelki és szellemi beidegzettséggel jelentkeznek.* Először a pártkörök kapuit rohanják meg: nekik nem fáj, ha kidobják őket. Mennek előre tudatos határozottsággal, mennek a pénz felé. Amelyik mandátumot csikar, pénzzé tudja átformálni, neki mindegy: nem ideálokért verekszik.

Országszerte elismert kellemes szórakozóhely az aradi

Városi kávéház

Leszállított árak. Elsőrendű kiszolgálás.

Elkülönített játéktér. Szeparált bridge-szalón. Estéknént parkettánc. Aradváros közönségének évtizedek óta megszokott találkozóhelye

— Minden cikkért írója felel. Az „Erdélyi Élet“ hasábjain helyet talál minden közérdekű esemény. Belső és külső munkatársaink mindenről az igazat és csak az igazat írják. — Nem igazat írni nem szabad.

Gazdasági kibontakozásunk útja.

(Beküldött kézirat)

Az ország pénzügyi kibontakozásáról folyó viták holtpon-
ton vesztegelnek, a közönség az inflációs ördögöt festi a falra.
ami ellen az elszánt harcot tesszük új kormányzatunk tengelyévé.

Senki komoly részről nem ke-
res inflációs eszközökkel ki-
bontakozást, egyhangulag ural-
kodik az infláció veszedelmének
megítélésében is: szórványos
és kevésbé súlyos véleménye-
ket számításba nem véve.
Azonban a helyzet tarthatatlan
és minden inflációs rémhir után

ébre marad a kibontakozás utáni vágyakozás, jeléül annak hogy
megnyugvást nem lehet teremteni azzal a negativummal, hogy
rettegjünk az inflációtól és huzódjunk meg a mai bankjegy-taka-
ró alatt, mert ha kidugjuk a fejünket, a menykövek csapnak
le rája.

Az adott helyzetben és az adott gazdasági helyzethez való
ragaszkodással nem lehet és nem szabad szaporítani a bankjegy-
forgalmat. Minden gazdasági helyzetnek bizonyos mennyiségű
bankjegy felel meg és ha csak a pénzt szaporítanak, ezzel még
a gazdasági helyzet nem javulna meg, csak rosszabbodnék, mert
azonos mennyiségű áruval szemben a nagyobb pénztömeg drágu-
lást idézne elő. A több pénz semmivel sem érne többet, mint
előzően a kevesebb.

Nem több pénzre kell tehát törekedni közvetlenül, hanem
olyan más gazdasági helyzet előidézésére, amely maga ma-
gának a több pénzt megteremti. Több pénzre, nagyobb pénz-
forgalomra tehát igenis lehet törekedni, csak nem a bankóprés
útján, hanem nagyobb termeléssel, nagyobb rentabilitással, gyor-
sabb ütemű gazdálkodással előteremtett tőke és váltótárca segít-
ségével. A nagy laikus közönséget tehát ne ostorozzuk és ne
üssük el a jobb gazdasági állapotok iránt való mély vágyakozás
jogától. Nem akar ő inflációt, csak éppen szabatosan kifejezni
nem tudja magát, de kimondhatatlanul szenved a mai állapotok
nyomása alatt és követeli a változást. *Nincs pénze, ez az első
amit érez és tudomásul vesz, ezért elsősorban több pénzt*

**Csak az árak olcsók — minő-
ségünk változatlanul jók!**

GOLDSTEIN LAJOS

DIVATÁRUHÁZA

Arad, Str. Bratianu (Weitzer János-uca) 2.
Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk koszt-
tüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanya-
gokban. A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye.

szeretne. Sok esetben azonban egész világosan fejezi ki, hogy nem tud pénzt csinálni holtan heverő tőkéjéből, előállított produktumból, nem hasznosítható tudásából és munkaerejéből. S itt mindjárt azt is leszögezzük, hogy még az adott gazdasági helyzetnek megfelelő és nem szaporítható pénzmenyiség elosztásában is vannak nálunk olyan hibák, hogy a gazdasági élet egész területén a kelleténél nagyobb a pénzhiány és a több pénz követelése itt jogos és nem inflátorikus jellegű.

A mezőgazdaság pénzellátása például, mint nagy kérdés, az adott tőke- és hiteleszközök arányos elosztásának kérdése is, amely fennáll és megoldást követel az inflációs veszedelemtől függetlenül.

A semmivézés azoknak a kérdéseknek kezelésében, melynek az adott pénzmenyiség helytelen elosztásából erednek: nem elhárítják, de növelik az inflációs veszedelmet. Lemondani arról a felsőbbrendű és a nemzet életakarásában gyökeredző törekvésről, hogy egészen más gazdasági helyzet megteremtése útján jussunk el egészen más pénzviszonyokhoz is: a legnagyobb inflációs veszedelem. Mert megadván magunkat az összezsugorodás sorsának, amelyben ma vagyunk: holnap már a mai pénzforgalom is inflációs hatású és az orvosság: újabb csökkentés. El lehet-e ezt bírni és lehet-e az államháztartást további bankjegyforgalom csökkenéssel fenntartani és nem kell-e rettegnünk erről az oldalról is fenyegető inflációtól?

Más és jobb gazdasági helyzet a társadalom jobb és felsőbbrendű organizációján keresztül érhető el. *Tőke rejlik a társadalom nagyobb fejlődési fokát jelző nagyobb szervezettségben is, amint hogy tőkehiánnyal egyenlő értékű, ha megfelelő szervek és szervezetek híján valamely társadalom életcél nélkül vergődik és saját gazdasági érdekeinek előmozdítására sem tudja koncentrálni erőit.* A teljes szervezetlenségből eredő tőkehiány külföldi kölcsöntökével sem pótolható és külföldi tőke nélkül is vannak a gazdagodásnak olyan forrásai, melyet maga a nemzet több-kevesebb sikerrel mindenkor megnyithat: csak önmagára kell eszmélnie és életcélok megvalósítására kell széteső erőit koncentrálnia.

— Bárki útján teljesített fizetéseket vagy vásárlásokat csak akkor ismer el számlájára az „Erdélyi Élet” kiadóhivatala, ha azok hivatalosan kiállított nyugták, illetve megrendelések ellenében történnek. Alkalmazottaink vagy megbízottaink kizárólag pecséttel ellátott számlák vagy nyugták ellenében inkasszálhatnak, — vásárlásokra, ellenszám-lákra pedig csak előzetes kiadóhivatali írásos felhatalmazás után jogosítottak. Ettől eltérő reklamációkat figyelembe nem vehetünk.

„ERDÉLYI ÉLET”

Lapkiadó Vállalat

**Vegyen részt az Erdélyi Élet
országos riportpályázatán!**

A gazdagodásnak a nemzeti életcélokban gyökeredző forrásait miért nem tudtuk megnyitni és miért nem törekszünk mai szorultságunkban sem arra, hogy ezeket megnyissuk és miért ragaszkodunk az adott helyzethez, amelyet, azt hisszük, meg tudunk védeni, ha az infláció hullámaint távol tudjuk tartani? Nagy okai vannak, amiért bennünket ilyen inflációellenes hit képes táplálni ma is, noha valóban itt az ideje, hogy magunkra eszméljünk és minden erőnket összeszedve az egyedül lehetséges kibontakozás: céljaink felé való felemelkedés útján keressük gazdasági boldogulásunkat, a jólétnek mainál sokkal nagyobb fokát.

Nincs kitérés a probléma elől: miként és minő programmal lehet más gazdasági helyzetet teremteni. A más gazdasági helyzet felé más ut nem vezethet, mint az élet teljességét a nemzet számára biztosítani, az összes életfunkciók elvégzésére a a társadalmi tevékenységet szabaddá tenni és a kormányzatot is ezeknek az életcéloknak, szolgálatába állítani: a párturalmi berendezkedésről, amely mindazt akadályozza, végleg le kell mondani. Nincs ma már más választás: vagy ez a program (s csak ez a program lehet), vagy a pártabszolutizmus. A programmalan küzdelem az infláció ellen: ragaszkodás a párturalmi szisztémához.

Párturalom és defláció: nálunk egy irányban és együtt hatnak egy forrásból erednek, éppen ezért egyiksem tartható. Előbb volt a nemzeti életenergia visszaszorítása, ehhez igazodott a pénzforgalom: a defláció. *Amíg voltak tartalékok, amíg külföldi kölcsönrel lehetett pótolni a társadalmi energiák visszaszorításából és szervezatlenségéből eredő szörnyű károkat: addig lehetett a gazdasági törvények ellenére is, a pártabszolutizmust tartani, de hogy megrokkant máris, ezt mutatja a defláció: a gazdasági törvények előtt meg kellett hátrálni, nem lehet bankópréssel a lelket benne tartani.*

Élesen föl van vetve ma a kérdés: vagy a nemzeti eszme bukása a párteszmével szemben, vagy a párteszme meghátrálása és elpusztulása a fölszabaduló nemzeti energiákkal szemben. S ezzel eldől az a másik világjelentőségű kérdés is: élettelen máteriaként hullunk-e bele a chaosba, vagy ennek megformálásába a nemesebb gondolatnak döntő szerep jut.

Az olcsó lapnak is

hig a leve?

Indig Ottó karrierje az igazság tükrében

Reflexiók a „Toroczkói menyecske” szerzőjének nyilatkozatához

Ami egy őszinte vallomásból kimaradt

A következő cikk egy budapesti hetilapban jelent meg Indig Ottóról, a „Toroczkói menyecske” illusztris szerzőjéről. Ezt a cikket kuriozumból ismertetjük erdélyi közönségünkkel, annál is inkább, mert annak témája közszájon forog. Nem kétséges, hogy mögötte csunya intrika huzódik meg Indig ellen, — már csak azért is, hogy kétségtelenül nagy sikerét némileg letompítsák ezzel a magánüggyel, melynek ilyenformán való kitergetése mindenestre az ellenségeinek élénk fantáziájára vall.

Színházi körökben sokat beszélnek utóbbi időben egy szerzőről, aki első szindarabjával jelentős sikert aratott. A szerzőt Indig Ottónak hívják. Naponta olvashatunk róla a lapokban. Hol ő nyilatkozik a sikerről, mely egész váratlanul utólérte őt, hol róla nyilatkoznak.

Lapunk intenciója ellenkezik minden olyan dologgal, amely személyes ügyek kitergetését célozza, de ez esetben fölmentve érezzük magunkat a kötelezettség alól. Kénytelenek vagyunk foglalkozni a népszerű szerző személyével és privát dolgaival, mert erre ő

maga adta meg nekünk a felhatalmazást egy nyilatkozatával.

Egyik színházi hetilap e heti számában ugyanis vallomásszerű nyilatkozat jelent meg, amelyben Indig Ottó — kijelentése szerint — „őszintén” elmond magáról *mindent* az ujságírónak. És ebben az őszinte megnyilatkozásban úgy állítja be közkedvelt személyét, mintha mártírja lett volna egy kiváló, nagyon-nagyon tehetséges fiatal színésznőnek, akit *Neményi Lilinék* hívnak.

Ehhez az „őszinte” vallomáshoz kell most hozzászólnunk, mint a valódi helyzet ismerőinek, akik tudják, hogy mennyi igaz a meséből és mennyi benne a hangulatkeltő reklám.

Menjünk csak végig Indig Ottó „őszinte” vallomásán.

A Simay

uszoda és napfürdő megnyílt

Férfiaknak déli 1 óráig.

Nőknek és férfiaknak

együtt d. u. 6—8-ig.

Uszás tanítás.

Játék és szerelem

Azt mondja, hogy amikor a kolozsvári *Ellenzék* szerkesztője volt, „nyugodt, kiegyensúlyozott, békés vidéki életet élt, társaságba járt és dolgozott”. Szerintünk ez nem egészen így volt. Mert az bizonyos, hogy némi jóindulattal a játéktérnek atmoszférájában is el lehet képzelni a munkát, de ezt a „munkát” nem nevezhetjük nyugodt, kiegyensúlyozott és békés életnek.

Ez a társaság és ez a munka nem akadályozta meg az akkor még korántsem népszerű újságírókat abban, hogy udvaroljon a kolozsvári színház ünnepelt szubrettjének, *Neményi Lilinek*. Rövidesen beleszeretett. Ez igaz. El akarta venni feleségül. Ez is igaz. De az is igaz, hogy mikor ennek híre ment Kolozsvárrt, mindenki, aki *Indiget* ismerte — a színház igazgatójától kezdve egészen addig a hírlapíróig, aki a mostani *Indig-interjú* szerkesztette — könyörgött *Neményi Lilinek*, hogy gondolja meg a dolgot, De *Neményi Lili* szerelmes volt. Megkötötték a házasságot.

Amikor *Neményi Lili* Pestre szerződtek, természetesen férje is vele jött. Itt aztán állítólag a népszerű szerző „kora reggeltől késő estig” lótot-futott a felesége, „mindig csak a felesége” ügyeiben”. Hogy milyen ügyekben, azt *Indig Ottó* nem mondja meg vallomásszerű nyilatkozatában, de mi tudjuk, a népszerű szerző, aki még akkor nem is álmodott arról, hogy valamikor Budapesten ^{tényleg népszerű szerző lesz} nem reggeltől késő estig és nem is minden nap, csupán kétszer járt havonta a színházak igazgatói irodáiba, elsején és tizenhatodikán. *Neményi Lili* két ember szerény megélhetését alig alig biztosító gázsija ekkortájt a klubok áporodott cigarettafüstös levegőjében foszlott semmivé.

A start rosszul sikerül

Egy kis penzióban laktak ekkor. Az az élet, azok az allűrök, amelyekről *Indig Ottó* Budapesten sem tudott elszakadni, szomorubb hangulatot teremtettek a kis penzióbeli lakásban. *Neményi Lili* értékes holmiai lassanként bizonyos helyekre vándoroltak, ahol azokra kisebb-nagyobb kölcsönöket folyósítottak. De ezek az összegek is hamar elfogytak, éppen úgy, mint ahogy elfogyott régen már az a keresévesen összespórolt pár száz pengő is, amellyel *Indig Ottó* felesége rendelkezett, „A színész nő férje” pedig tovább élte azt az életet, amelyet még Kolozsváron olyan előszeretettel gyakorolt.

Nem törődött többé a felesége művészi karrierjével, jóllehet — mint ahogy írja — ő volt a színész nő férje és adminisztrátora. Ellenben beleegyezett abba, sőt rábeszéltek feleségét, hogy a Fővárosi Operettszínházban elvállaljon egy olyan szerepet, amely egyáltalán nem felelt meg a művésznő egyéniségének. Rossz szerep volt. Rossz volt a darabb is, annyira rossz, hogy alig ért

meg pár előadást s így nem csodálható, hogy Neményi Lili budapesti szerződésére várokozások alul sikerült. Ebben a városban ugyanis a starttól függ minden. Ha jó a start, akkor jók a továbbiak is. Neményi Lili rosszul startolt. Annál jobban startolt Indig Ottó, aki most elfelejti, hogy a start után is vigyázni kell valamire. Hiszen tudjuk, hogy kint a gyepen a start után még fölvész a ló és akkor vége a futamnak. *Indig Ottó most éppen ennél a fölvágásnál lart.*

Akkor, amikor Neményi Lili első szereplése lezajlott a *Lulu* című operettben, a darab kudarca után kisebb gázsit ígértek a kitűnő művésznőnek, aki ezért csalódottan és elkedvetlenkedve otthagyta a fővárost. Ismét vidékre szerződött, nagy fizetéssel, ezuttal Miskolcra, férje azonban most már ott maradt a fővárosban. Azt akarta, hogy kezdődjék el *Indig Ottó tulajdonképeni élete*. Neki — amint mondja — *elég volt már a „színésznő férje” szerepéből*. Miskolcra azonban, ahol Neményi Lili játszott, egyre érkeztek Pestre, Indig Ottó címére a *postatalványok*. Mert Indig Ottó is játszott...

Élet és siker

A Pesten maradt férj, aki ekkor már nem volt „a színésznő férje”, hanem a maga embere, aki a saját sorát teljhatalmúlag intézhette, nem tudott elhelyezkedni, de összeköttetései révén sikerült kiküldetnie magát Rómába, a Collegium Hungaricumba. Itt élte szabad és független életét, de még ide is utánamentek azok a bizonyos utalványok. Tehát Indig Ottó nyilatkozata itt sem egészen helytálló. Azt írja, hogy „feleségem külföldi kóborlásaim alatt megindította a válópert, azonban nem tudták utánam küldeni”. Indig Ottónak rosszul működik a memóriája, mert felesége külföldre is utána küldötte a „keresetet”.

Amikor Indig újból Pestre jött, ekkor történt, hogy Neményi Lili *visszautasította egy igen komoly kérését*, egy dúsgazdag miskolci földbirtokost, aki feleségül akarta venni a szép és tehetséges színésznőt. Neményi Lili azonban, bár sorsdöntő fordulatról volt szó, *nem akart határozni a férje beleegyezése nélkül*. Közölte a dolgot Indig Ottóval és kérte, hogy barátságos uton váljanak el. *Indig Ottó minden rábeszélőképességét elővette, hogy visszatartsa feleségét ettől a lépéstől és sikerült őt meggyőznie arról, hogy a mellette való élet, még így különváltan is, többet ér, mintha hozzámenne a dúsgazdag földbirtokoshoz.*

Neményi Lili *hitt a férjének*. És hogy minden érinkezést végleg megszakíthasson kíséreléssel, Kolozsvárra szerződött, ahová később Indig Ottó is követte. Itt írta meg a népszerű szerző a *Torockói menyasszony* című darabot, amelyet először a feleségével olvastatott el és az ő biztatására nyújtotta be a pesti színházhoz.

A darabot elfogadták. Indig újra felkerült Pestre, felesége pedig a kolozsvári színház társulatával Temesvárra utazott. Egy-

szerre ismét nagyon messze kerültek egymástól. A darab sikere Indig Ottót kikökkentette abból az állítólagos nagy szerelemből, amellyel a tehetséges kolozsvári színésznőhöz vonzódott egykor és a sorozatos siker elbizakodottá tette. Egyszerre elfelejtette azt a gyöngédséget és jószívűséget, amellyel Neményi Lili körülvette őt, nem emlékezett többé az éjszakai klubok áporodott, füstös levegőjében eltöltött éjszakákra, csak a nagy siker lebegett a szemei előtt, amelytől nem látta meg többé a valóságot.

A szerző válni akar

Most már ő akart válni. Pletykák indultak meg a városban arról, hogy a Torockói menyasszony szerzője feleségül akarja venni egyik legelőkelőbb pesti színház legelőkelőbb művésznőjét. Ebből a híresztelésből egy szó sem volt igaz. Hogy honnan eredtek ezek a suttogások, azt senkisésem tudja, talán csak Indig Ottó a megmondhatója., akinek nagyon jó reklámat jelentett ez a pletyka, amely kapcsolatba hozta őt a híres budapesti színésznővel.

Talán ezen a rekámon felbuzdulva írta meg levelét Neményi Lilihez, akit arra akart rávenni, hogy váljon el tőle. Mert — amint nyilatkozatában mondja — „kiszabadult a nyirkos oduból, a sugárzó tavaszi mezőre került és egyszerre megszépült körülötte minden”. Indig Ottó mindenről elfeledkezett, — ami volt.

És most megdöbbenve arról nyilatkozik, hogy mindezek után a felesége nem akarja őt szabaddá tenni, nem akar válni tőle. Pedig szerintünk ez nagyon is érthető. Ez a legkisebb joga annak az asszonynak, aki a férje oldalán nem ismert mást az életében, csak a munkát és a nélkülözést. Elég furcsa, hogy Indig Ottó ezt nem tudja megérteni. És nem tudja megérteni azt sem, hogy most, mikor híres szerzővé avatták és ömlik hozzá a pénz, az egykor hozzája érkezett postautalványokat viszonzozni legalább is — illenék.

Meg kellett ezt írunk Indig Ottó „őszinte” nyilatkozatával kapcsolatban, két okból. Először azért, mert tartozunk vele az objektív igazságnak s nem volna méltányos, ha egy sokat szenvedett, ragyogó tehetségű színésznő élete ferde beállításban kerüljön a nyilvánosság elé, másodszer azért, mert Neményi Lili Erdélyben van, távol Budapesttől, ahol férje nagyvilági életét éli és nem tud védekezni Indig Ottó nyilatkozat mögé bujtatott vádaskodások ellen. A mi célunk ebben a szomorú és szigorúan privát ügyben, amely most a népszerű szerző ur indiszkréciója folytán nyilvánosságra került, az, hogy megvédjük Neményi Lilit attól az igazságtalan beállítástól, amellyel most Indig ur megrajzolta a felesége portréját a nyilvánosság számára.

A szerző „őszinte vallomását” így kiegészítve adjuk át az olvasónak. „Ez is a siker”.

A rejtelmes koffer

Megjegyzem: így első pillanatra egyáltalán nem is látszik rajta semmi különös.

Egyszerű, bár kissé megviselt holmi, amelyet a család rendkívül olcsón vett a Stancinénitől, aki kijelentette, hogy inkább nektek adom, lelkem, mint a handlénak.

Persze, aztán egy kicsit rendbe kellene hozatni, ami meglepetésszerűen elég sokba került, úgy, hogy azért az árért már egy egész rendes kis kaucsuk-dolgót lehetett volna kapni, ujonnan, de hát meg kellett csináltatni, ha már az ember megvette és ez, mégis, bőrkoffer és legalább jó nehéz.

Egyszóval mondom: rendes hétköznap-i holminak látszik.

De így, használat közben rájön az ember, hogy ez a koffer egyike a legrejtelmesebb dolgoknak, amek valaha is előfordultak e földtekén. Az ember határozottan emlékszik például, hogy odahaza, pakkolás közben beletette a fürdősapkákat és akkor az ember megérkezik Felix fürdőre, keresi a sapkákat és — nincsenek.

És keresi a hajsütővasat — nincs.

Es keresi az egyik papucsot, aminek igazán feltétlenül benne kellene lenni, hiszen az ember emlékszik, hogy a papucsok már akkor jutottak eszébe, amikor a Stancinényi-féle koffer már be volt csomagolva és újra fel is kellett bontani és a papucsot a tetejébe dobni, sajnos, csak úgy a diszruhák fölé, mert csak nem forgathatja fel az ember az egész koffert?

Egy szóval az ember jól emlékszik, hogy a papucsokat a Stanci-kofferba dobta, mert ime az egyik papucs meg is van, csak a másik hiányzik, aminek az oka csak az lehet, hogy a koffer a másik papucsot ez csodálatos bár, de elnyelte.

Elnyelte a Sinclair Lewis Arrowsmithjének az első kötetét és csak a másodikot adta elő, de viszont meglepetésszerűleg magába szívtá Jack London Eden Martinjának első kötetét, amit az ember nem is akart elhozni, mert már kétszer elolvasta.

A bridge-kártyák közül elnyelte a káró királyt és treff bubot, ami annál csodálatosabb jelenség, mert a treff bub tulajdonképpen nem is bub volt, hanem egy másik csomagból való kilences, csak rá volt írva tintával, hogy bub.

Elnyelt hat vadonat új tenniszlabdát, amit az ember előző nap vett, abban a peszimiztikus reményben, hogy Felixfürdőn nem lesz labda, mint ahogy nincs is, ennél fogva az ember most azzal a három régi labdával játszik, amit a gyerekek számára mustrált ki, mint teljesen használhatatlanokat.

**Vegyen részt az Erdélyi Élet
országos riportpályázatán!**

De ezek a nyelési mutatványok mind semmik ahhoz képest, amit a Stanci-féle kufferátrendezés terén tud produkálni.

Az ember odahaza, selyempapirosba csomagolva tett bele egy nyitott csomag angol teát, legalul, ahol az a kis lyuk volt a könyvek és a kártya között. Erre megérkezik Felixfürdő és a selyempapirt a koffer közepén találja meg, a teásdobozzal együtt, de a teát úgy kell összekotorni a különböző kabátok zsebeiből, cipők mélyéről és egyéb helyekről, ahová őt a világon senki se tette, hanem a dolog csak úgy képzelhető el, hogy a csomagocskát a Stanci-koffer utközben egy kissé átrendezte.

Átrendezte továbbá a zsilettpengéket, rendkívül ügyesen, a fehérnemű közé, hogy csak akkor vegye észre az ember, amikor már megvágta magát velük.

Az ovomaltint hintőpor gyanánt rendezte el egész belsejében szanaszéjjel, különös tekintettel a kemény ingekre, amelyekeken művészi izléssel kissé szét is mázolta.

A toalettvizet igazságosan rendezte szét a kekszesdoboz és vízfestékek között, az utóbbiakból éppen csak annyit oldva fel, amennyi egy fehér nadrágnak halványszürke csikozásához legendő.

Aki pedig eme Stanci-koffer eme varázslatos tulajdonságaiban gyönyörködnék és azt merné állítani, hogy mindezek talán bizonyos feledékenység és a csomagoláshoz való hozzá nem értés következményei, azokhoz csak egyetlen kérdést vagyok bátor intézni:

Feltéve, de meg nem engedve, hogy mindenben semmi sejtetem és fejtelem nincs, hanem magyarázzák. Ugyanennek a koffernek azt a furcsa tulajdonságát, hogy amikor az ember odahaza becsomagolta minden belefért, de amikor hazafelé készült, akkor kevesebb megy bele egy esőkabáttal, két nyári takaróval és mégis csak úgy szorítható össze, hogy az egész család ráül. Kati és a Ház Ura közösen huzzák össze a sziját, de akkor is csak a szij csukódik össze, ellenben maga a koffer egész uton nyitott szájjal vigyorog le a többi csomagok közül és minden legapróbb zökkenőnél egy-egy fogkefét hullat az ember a nyaka közé?

Mi?

n-n.

Jó ujságot adunk

nem olesót

**Vegyen részt az Erdélyi Élet
országos riportpályázatán!**

Riport az el nem veszett hitelről

A kisemberek még mindig usznak — Hogyan lehet hitelből élni? — A szivaros, a lópincér, a lüszeres és a többiek

(Riportpályázat)

Amikor az embernek nincsen pénze, kellemetlen lelki állapotban van. Még akkor is, ha azt mondja, hogy neki nem kell pénz, mert megvan mindene. Ez a kivételes helyzet ugyanis a polgári osztályokhoz tartozóknál annyit jelent, hogy momentán legalább száz leire van szüksége, amelyet a legelső felebarátjától kér kölcsön. A mai időkben, amikor a fizetéseket leszállították olyannyira, hogy már a kölcsönkérés is igen nehéz annélkül, hogy udvarias visszautasításban ne részesüljünk, amikor az országban a tisztviselők nem kapnak fizetést, amikor annyi állástalan lény szaladgál, akik csip-csup pénzforrásokból táplálkoznak, gyakran jutnak az emberek a fenti kellemetlen lelkiállapotba, hogy mélabusan rázzák zsebükben a társtalan aprópénzt, amelyet már semmire sem lehet kiadni.

Mit csinál ilyenkor az ember? Hogyan él a pénznélküli polgárember? A legizgatóbb kérdések ezek, amelyek után járni igen érdemes, mert sok mindenre találunk, amit fel kell jegyezni, hogy fogalmat alkothasson mindenki magának.

A polgárember, ha nincs pénze, *hitelt vesz igénybe*, hitelből él. A hitelbenélés igen régi vállaja az, amikor a szabó hitelez, amikor a polgárember ruhája másnak bőkezűségét és hiszékenységét bizonyítja, sőt azt is mondhatnánk, hogy a szabó az első lépés ezen a téren. Ha visszaemlékezünk, akkor jól tudhatjuk, hogy tényleg a szabók voltak az elsők, akik felpanaszolták a világot a nemfizető vásárlókról és akik fekete könyvet készítettek a rossz adósokról. A többi *életfinanszírozó*, a csendben meghuzódó hitelezők nem nagyon hallatták szavukat, pedig bőven vannak.

Szivaros

Nemrég az egyik kávéházban cigarettát vettem, vásárlás közben a kis trafikos lány földre ejtett egy noteszt. Közönséges kis notesz volt, kívülről semmi érdekeset sem árult el, de amikor fölvettem és önkéntelenül belapoztam, a sűrke füzet meglevenedett a mai élet kórképétől. Akom-bákom-betűkkel, mint ahogy a keveset író egyszerű kéz szokott betűt vetni, nevek sorakoztak egymásután. Minden oldalon kettő, egymástól elválasztva, egy vonallal és a vonal két oldalán a sáмок sora volt. Rengeteg szám 50, 40, 30, 20 lei s az mind-mind adósságot jelentett, amelyet a kis trafikoslánynál polgáremlerek csináltak.

A nevek is érdekesek, az első helyen állott: *doktor* ur, 40, 28, . . . nem volt melléje írva, hogy lei, ugyis tudtam, azt jelenti. A tételeket összeadva, 120 lei jött ki.

A következő oldalon ez a név szerepelt: *fiatal kopasz*: 20, 50, 70, összesen tehát 140 lei. Nem értettem, mit jelent az, hogy: fiatal kopasz, kit tisztelnek itt ebben a kávéházban, vajjon egy kopasz, vagy egy fiatal tartozik száznegyvennel, vagy a fiatal is és a kopasz is adós ezzel az összeggel. Segítségül hívtam tehát a trafikoslányt, hogy magyarázza meg. S ő megmagyarázta.

A kávéház vendégeit nem ismeri, csak látásból, azt se tudja, ki az, kinek hitelez, de azért hitelbe ad cigarettát, mert derék embereknek tartja őket, Mert nem ismeri a nevüket, jellemző tulajdonságukról jegyzi fel őket. *A fiatal kopasz egy ügyvéd*, akinek a fejéről hiányzik a dus haj — bizonyára nagyon ravasz, vagy tele van gonddal.

Kisebb-nagyobb összegek váltakoznak a legfurcsább nevek mellett, felfedezem az egyik pincér nevét: hatvan lei. Gyors számadást csinálók. Kiderül, hogy *a kis könyv* 1360.— lei tartozást jegyez fel.

Ügyvédek, orvosok, mérnökök, hivatalnokok szerepelnek ezen a listán, legalább is úgy tudjuk, hogy ez a foglalkozásuk. Mindegyik cigarettázik, egyiknek sincs pénze, különösen úgy a hónap második felében és valószínűleg egyik sem tud kölcsönt kapni, hát *a kis trafikoshoz* mennek.

Valóban minden kávéházban van ilyen kis füzet a trafikosnál és tényleg hitelbe szívnak ezek az emberek ebben a redukált világban, ahol még kölcsönt is oly nehéz szerezni. A kis trafikosokban azonban nem csalatkoznak, az ad nekik, segít rajtunk. Az ember nem is gondolná, hogy a nehéz életet *megkönnyítő szerény kis finanszírozó* a kávéházakban ide-oda szaladgáló trafikos, akit csak így hívnak: Szivaros . . . Szivaros!

És a többiek . . .

A kis szivaros mellé fel kell sorakoztatni a többieket is akik épp úgy segítenek élni a szegény emrnek. Ha már a

TÖMEGMUNKA NEM PRECIZ!

ÉPITTESEN RÁDIÓT, CSILLÁRT

MATUZ-nál.

Volt Petőfi-ucca 10 szám.

AZ ARADI KÖZLÖNY

Erdély legrégibb, legolvasottabb és
legelterjedtebb napilapja!

kávéházaknál iartunk, ne feledkezzünk meg a *főpincérekről* sem. A főpincéri fizető-tárca sok rekesze között van egy, amelyben sok kis számolócédula húzódik meg, mindegyik emlék egy-egy nem fizetéséről. Bizonyos körökben és kávéházakban mindig divat volt adósmaradni a feketével, hiszen sokszor a társadalmi állás tekintélye is megkövetelte, hogy olykor a távozást „főur. írja fel“ kezdetű népszerű refrén kísérelje.

De talán sohasem volt még annyi pénztelenséget jelentő cédula a főpincéri tárcában, mint manapság. Az egyik kávéházban a főpincér megmutatott a nevezetes számolócédulák közül egyet, kis betűkkel hosszú listát tartalmazott: 15 feketéről és 4 virsliről. ennek egyik sarkában ott diszelget egy név: X. doktor ur.

Mind nki ismeri a könyves vevőt a fűszeresnél. Ez egész hónapon át pénz helyett könyvet visz az üzletbe, de a hónap végén mindent kiegyenlít. Legalább is így szokott történni rendes körülmények között. Ma azonban sokszor előfordul, hogy a könyves vevő a hónap lejártá után sem fizet, ellenben rendületlenül tovább vásárol könyvre. Vannak fűszerüzletek, amelyeknek főforgalmát a könyves vevők képezik, ma ezek mind bajban vannak. Egy kis fűszeres kétségbeesve panaszkodott, hogy kénytelen lesz lezárni a boltot, mert nyolcvanezer leie van kint a könyveseknél, akik nem fizetnek. Pedig mindegyik jó vevő, de ha a fizetés elmarad, a fűszeres sem kaphat pénzt. Hitelezni meg továbbra is kell, ezt parancsolja az üzleti érdek.

Akármerre is forduljunk, mindenütt rátalálunk a *szegegyember szerény életfinancirozójára*, aki „pofára“ ad hitelt s aki érzékeny kárt szenved, ha mindegyik adósában csalatkozik. Ott vannak a *hitelbe borotváló borbélyok*, a kivételesen *folyószámlára dolgozó suszterek* és a többiek, mind mind akik könnyitenek a nehéz életben.

Azt mondják: nincs hitel, a bank nem ad pénzt, a nagykereskedő csak készpénzért ad árut, de ha nem az üzleti, hanem a fogyasztói világot nézzük, akkor láthatjuk: *még mindig van hitel*. A kisemberek egymásközt nem vesztették el hitüket és hitelüket.

(U.)

Nyári ujdonságok legolcsóbban
STRASSER

divatáruházában szerezheti be, sz. a Lutheránus templommal.

**Vegyen részt az Erdélyi Élet
országos riportpályázatán!**

Hölgyeim és uraim,

— heti hireinket közöljük

— Az aradvárosi mozgósínházak óriási áldozatok árán meghívta vendégszereplésre Radó Sándort, Kun Magdát, Posner Magdát és Sziklai Józsefet, a budapesti művészvilág kitűnő tagjait, akik egy szellemes filmvigjáték keretében tehetségük és tudásuk javát fogják nyújtani a közönségnek. A városi mozgósínházak ezzel is igazolni kívánják, hogy minden igyekezettel a publikum kielégítésére törekednek, amit különben a vetítésre kerülő filmek is bizonyítanak, melyek Béccsel és Budapesttel egyidőben kerülnek Aradon műsorra. Külön említést érdemel a Central-mozgó ujonnan restaurált kerthelyisége, mely Temesvár után Románia legszebb nyárimozija.

— *Más.* Autentikus forrásból értesültünk, hogy Róna Dezső ismét aktivitásba lép és a jövő szezonra megpályázza az Arad-temesvári színházakat. Róna mögött egy tekintélyes pénzcsoport áll, mely teljesen üzleti alapon vezetné a művészi vállalkozást. Ez a program minden tekintetben fedi régebbi álláspontunkat, mely szerint csak ilyenformán lehet elképzelni az egészséges színházpolitikát. Aki tőkét fektet valamilyen vállalatba, igyekszik azt biztosítani. Már pedig ez csak úgy képzelhető el, hogy a közönség ismét megkapja a régi jó idők nivós előadásait. Jó színészek, gondosan rendezett darabok, friss erők kellenek, — nincsen akkor semmi baj. A színház kell és a színházat, az élő színpadot, a hang muzsikáját, a beszéd ritmusát semmi más szórakozás nem pótolhatja. De csak akkor, ha valóban művészet az, ami a rivaldáról elhangzik. Róna Dezsőben komoly művészembert smerünk, aki tisztában van a művészet minden válfajával. Nála a művészet vérré vált, a színház pedig hozzáforrnt egyéniségéhez. Hisszük, hogy benne megtalálták a vállalkozók a legelhivatottabb művészi vezetőt és örülünk, hogy Róna Dezső nemes ambíciójának ismét tere nyílik.

— *Más.* Aradváros határain túl is érthető felháborodást keltett az aradi villanygyár mérlege, melynek eredményeképpen husz százalékot kapnak a részvényesek, természetesen ezenfelül óriási tantiemeket az igazgatóság. Különösebb kommentár nem kell ehhez, — a fogyasztók elkeseredett hangulata indokolt és jogos. Amikor az egész világon mindeütt általános olcsóbbodási folyamat lett urrá, — a közönség még mindig a régi egységárakat fizeti az áramért. Mindez azért, mert Mateescu István, a villanygyár vezérigazgatója elnöke lehet a Kereskedelmi és Iparkamarának, az egyetlen hivatalos szervnek, melynek módjában állna illetékes helyeken orvosoltatni a polgárság sérelmeit. Mateescu ur rendíthetetlenül ül mindkét pozíciójában és nem hajlandó tudo-

mást venni arról, hogy kétnyeregben lovaglása enyhén szőlva inkompatibilis. Legfőbb ideje, hogy olyan rendszerváltozás következzen, mely egyszersmindenkorra szerényebb ke-retekbe szorítaná ezt a telhetetlen, nyomorsav terjesztő vá-lalatot.

— *Más.* A vasuti és hajózási társaságok egymással versenyezve, évenként társasutazásokat rendeznek, amire különösen az utóbbi években helyeznek súlyt, hogy némileg helyére billentsék üzleti mérlegeiket. A közönség azonban olyan szomorú tapasztalatokat szerzett az eddigi kirándulá-sokon, hogy az ezidei társasutazások kísérletei csunya ku-darcba fulladtak. Teljes részvétlenség, közöny és érdeklődés hiánya észlelhető annyira, hogy ezen még a görögützet ját-szó prospektusok és egyéb reklámok sem segítenek. Régebbi utazások résztvevői beszélik, hogy annyi vesződéssel, mé-reggel, kellemetlenséggel, kényelmetlenséggel járnak az ilyen tömegakciók, hogy nem éri meg azt a lényegtelen dif-ferenciát, amennyiből mint „Einzelreisender“, mindenki élvez-tes utazási programot állithat össze magának.

— *Más.* A ma problémái nemcsak gazdasági termé-szetűek. Ma nemcsak azt a gondot teremtette meg a sok kü-lönböző megpróbáltatás, hogy mit eszünk holnap és hol la-kunk elsejétől kezdve: ezek a gondok hozzák maguk után a rengeteg lelki, szerelmi és főként házassági válságot. Alig találunk az Erdélyi Élethez intézett panaszos levelek között olyat, melyiket ne anyagi gondokkal megterhelt asszonyok, vagy férfiak írának. Talán, ha a viszonyok nem javulnak, pár év múlva már letompulnak ezek a kiéleződések, — de nagyon friss, nagyon váratlanul jövő és gyógyíthatatlannak látszó ez a nyomoruság. Az emberek már megszokták, hogy sorsuk valamennyire fokozatosan javulni kezdett, ez a várat-lan és kegyetlen visszaesés bizony sok hitet és szeretetet megingatott. Természetesen az igazi hitet és igazi érzéseket még csak meg sem támadhatta. Ez azonban a ritkább eset. Éppen ezért kellene összefognia az egész emberiségnek, hogy ezek az idők minél gyorsabban muljanak el felőlünk. Hiszen a legmegértőbb családban, a legszeretőbb házastár-sak életét is megkeríti a folytonos, szünetet nem ismerő gond. A külömbőség csak az, hogy ezek nem önzésből, nem a maguk meghiusult tervei, elvesztett jóléte, vagy megszünt szórakozásai után busulnak, hanem egymást sajnálják s fő-képpen gyermekeik miatt aggódnak, kiknek nem tudják megadni a legszükségesebb nevelést sem. Így keletkeznek a családi válságok. Olyan széles skálájú és változatos az eb-ből eredő szomoruság dallama, hogy teljesen megörökíteni talán soha, senkinek sem sikerül ennek a kornak minden nyomoruságát.

Hölgyeim és uraim, heti hireink közlését befejeztük.

Speaker.

Lexikon a hangosfilm csillagairól

A hangosfilm egészen átalakította a filmet. Megváltoztatta a film dramaturgiáját, technikáját, magát a filmjátékot s ennek következtében megváltozott a filmszillagok nagy táborra is. A néma film régi jó világában elég volt a jó megjelenés, ha kevés játéktudás járult hozzá, annál jobb volt és a szerencsés színész vagy színésznő elindulhatott a karrier útjára.

A hangosfilm már egészen más képességeket követel.

Azelőtt tréfából mondták a filmszínészre, hogy „egész jó hangja van“, a tréfából azóta valóság lett s ma már valóban, mondhatni elsősorban fontos, hogy a filmszi-

DIE SPANISCHE FLIEGE

nésznek jó hangja, jó beszédképessége és mindenekelőtt kifogástalan nyelvtudása legyen.

És így történt, hogy a régi, nagy filmszillagok közül nagyon sokan eltűntek. A mikrofon, amelynek uralma megkezdődött a filmstudiókban, kiméltelen volt a legnagyobb nevekkal, a legnagyobb népszerűséggel szemben is és akinek a hangja nem bizonyult „filmszerűnek“, an-

*nak a csillaga lebukott. Körülrajongott nagy nevek tün-
tek el s új tehetségek, részben pedig olyanok, akik a né-
mafilm idején nem tudtak érvényesülni s ma ők a kö-
zönség kedvencei.*

*A hangosfilm mai nagyságairól állítottuk össze az
alábbi lexikont.*

A

ALBERS Hans. A német drámai színpad erőssége már évek óta. A Liliom címszerepe és a Vetélytársak Flagg őrmestere voltak a kiemelkedő színpadi sikerei s mint hangosfilmszínész a Miénk az éjszaka címszerepében mutatkozott be nagy hatással, majd Az embervadász, legutóbb pedig a Monte Carlo bombázása című filmben szerepelt.

ANDER Charlotte. Bécsi operett és vígjátéki színésznő, 1902 február 14-én született. Hangosfilmen a Nur du! és a Miénk az éjszaka főszerepeiben volt nagy sikere.

B

BAUR Henry. A Comédie Française művésze, első hangos filmje A milliomos Golder volt, amelynek címszerepét művészi eszközökkel emlékezetesen formálta meg.

BICKEORD Charles. A Massachusettsi Cambridgeben született, mérnöknek készült, de 1928-ban filmszínész lett. Egyike Amerika legnépszerűbb hangosfilmszínészeinek. Filmjei közül a magyar közönség előtt a Dynamit és A borneói maharadzsá pergett.

BIRELL Tara. Egyike a legfiatalabb német hangosfilm-színésznőknek A Vihartorony és A házasság iskolája című filmekben játszott.

BLASS Hermann. A német hangosfilmek népszerű karakterszínésze. A Hai Tang barzongorista figurájában tűnt fel.

BOLES John. 1900 október 28-án született Texasban. A háboruban a francia harctéren harcolt, visszatérve revükben játszott, majd a hangosfilm népszerű bonvivánja lett. Első sikere a Rio Rita volt, legutóbb a Katjusa című filmben játszott.

BOOTH Ewina. 1909-ben született Utahban. A Trader Horn női főszerepében tűnt fel.

Minden úgy igaz, ahogy az

Erdélyi Élet írja

BRENDEL El. 1891 március 25-én született Philadelphian. Már népszerű szinpadai komikus volt, amikor hangosfilmen is megkezdte sikeres szereplését. Filmjei közül a magyar közönség előtt a Csókvitézek és a Négy pajtás került bemutatásra.

BRESSART Felix. A Mese a benzinkutról egyik epizód szerepében tűnt fel és a Nyitott ablak című katonabohózat főszerepében érkezett el a döntő sikeréhez. Azóta is sok filmben megkacagtatta a közönséget groteszk humorával.

BROOK Clive. 1891 júniusában született Londonban. Kezdetben újságíró volt s csak 1926 óta filmezik. Némafilmekben is játszott már, tehetsége azonban a hangosfilmen fejlődött ki igazán.

BURIAN Vlasta. Öccse az elhunyt Burián Károlynak a Budapesten is sokat szerepelt tenoristának. Színigazgató és színész Prágában, de nemcsak szinpadon, hanem hangosfilmen is sikerrel szerepel. A magyar közönség A postásfiú és a huga című filmben ismerte meg.

BYRON Walter. Valódi nevén: Walter Butler. 1901 június 11-én Leicesterben született. Mint neves szinpadai színész került a filmhez. Bánky Vilmának és Gloria Swansonnak volt a partnere, a hangosfilm még tovább lendítette a karrierjét.

C

CAREY Harry. 1880 január 6-án született New-Yorkban. A némafilm népszerű jellemzésze volt, majd évekre eltűnt s Trader Horn címszerepében bukkant fel újra, melyben világsikert aratott.

CAROL Sue. 1908 október 30-án Chicagóban született. Családi neve: Evelyn Lederer. 1927-ben került Hollywoodba, azóta szerepel filmben. Nagy sikere volt a Fox Follies-ben. Férje Nick Stuart, az ismert filmkomikus.

CAROLL Nancy. 1906 november 19-én született New-Yorkban. Családi neve: Nancy La Hiff, ir családból származik. A newyorki Winter Garden Theatre-ban tűnt fel és azóta számos hangosfilmen is szerepelt.

CHERRIL Virginia. 1908-ban született Chicagóban. Chaplin City Lights című filmjében tűnt fel.

CHEVALIER Maurice. 1894-ben született Menilmon-tanban, Párizs mellett. Bemutatni nem kell, hiszen évek óta a legnépszerűbb párizsi énekes színész. A karrierje kis café chantant-okban kezdődött, később az egykori ácsinas a Folies Bergère-be került mint Mistinguette partnere. A háboruban átlőtték a tüdejét és német hadifogságba került, itt egy angol fogolytól tanult meg angolul. A hangosfilm hódítása után az elsők között vitték át Amerikába. Művészetét a film most elvitte az egész világba. Páris gyermeke, A király-

**Vegyen részt az Erdélyi Élet
országos riportpályázatán!**

nő férje, A kis kávéház, Paramount Parade, A mosolygó hadnagy voltak a nagyobb filmjei.

CLAIRE Bernice. 1911-ben született Californiában. Az amerikai hangosfilmek népszerű primadonnája. Nagy sikere a No, no Nanette! filmváltozata volt.

COLBERT Claudett. 1905 szeptember 13-án született Párisban. 1923 óta New-Yorkban él, 1929 óta filmezik A The Big Pond és A mosolygó hadnagy című filmekben Chevalier-val játszott.

COOPER Gary. 1901 május 7-én született Helena-Montanában. Karrierje a némafilmen kezdődött, sztárrá azonban a hangosfilmen emelkedett. Legnagyobb sikerét a Marokkó című Marlene Dietrich filmben aratta.

D

D'AVRIL Yola. 1907 április 8-án született Lille-ben. A háború alatt Londonban élt, azután került Amerikába. Hangosfilmen először kisebb szerepeket alakított (A királynő férje), az All Quiet on the Western Front-ban, a sokat emlegetett Remarque-filmben. (Nyugaton a helyzet változatlan) főszerepet játszott.

DIETRICH Marlene. 1902 októberében született Berlinben, apja aktív iszt volt. Iskoláit Wiemarban végezte, azután a konzervatóriumra iratkozott be, de innen elhódította a színpad és a film. Két-három némafilmen szerepelt anélkül, hogy feltűnt volna. Első hangosfilmje A két angyal azonban — amelyben pedig Jannings volt a star — kirobbanó sikert aratott. Átvitték Amerikába, ahol azóta a Marokkó, Paramount Parade és X 27 című filmekben szerepelt. Férje Rudolf Sieber német filmrendező.

DORSAY Fifi. Párizsban született. Amerikában revügörl volt, innen emelték ki s ma népszerű szereplője az amerikai operettfilmeknek.

DRESSLER Marie. Családi nevén Lelia Koerber. 1871 november 9-én született a canadai Cobourgbán. 1886 óta színésznő és Amerika legnépszerűbb komikája és anyaszínésznője. Számos hangosfilmben szerepelt, ezek közül a legnagyobb sikert Az idegen anya című dráma aratta.

DREXEL Nancy. 1910 április 6-án született New-Yorkban. Tom Mix és Bruck Jones cowboy filmjeiben tűnt fel, a hangosfilmekben már vezető szerepet játszott. Emlékezetes sikere A négy ördög volt.

DUNCAN Mary. 1902 augusztus 13-án Luttrellvilleben született. A modern „vamp“ szerepek kitűnő alakítója. Ismertebb filmjei: A négy ördög, Örvény, Kismet.

DUNN Josephine. 1907-ben született. A Ziegfeld gör-lök közül került a hangosfilmhez és a Singing Fool-ban részese volt a hangosfilm első világsikerének.

(Folytatjuk)

Vegyen részt az Erdélyi Élet országos riportpályázatán !

MŰVÉSZI ESEMÉNYEK

A HANGOSFILM VILÁGÁBAN

A spanyol légy

A német bohózatírók kifogyhatatlanok kacagtató ötletekben. Igaz, hogy alig van darab, amit *egy* szerző írt. Kettőn, hárman társulnak, mint a régi jó békevilágban a franciák, hogy egy ügyes vigjátékot összeállítsanak. Ma azonban határozottan ők vezetnek, főleg a hangosfilm birodalmában. Egy jó német bohózat, két három zeneszám és megvan a legújabb sláger, amely elszórakoztatja a muzik közönségét, amely kimondhatatlanul hálás azzal szemben, aki a mai világban meg tudja nevetetni. A spanyol légy ebben a műfajban a legtökéletesebbet, a legtöbbet nyújtja. Néhány kikapós férjről szól a történet, akik vagy husz esztendővel ezelőtt egy nagyon szép és nagyon okos táncosnőért rajongtak, aki „*spanyol légy*” néven volt ismeretes a mulatók világában. A táncosnő okosságát mutatta, hogy jó egynéhány férfivel el tudta hitetni, hogy gyermek született tőle és ezen a címen szorgalmasan szedegette fel több oldalról is a tartásdíjakat. A férfiak szépen fizettek és nem lett addig nagyobb baj, amíg a kis vidéki városkában meg nem jelenik egy fiatalember, akiről azt hiszik, hogy a spanyol légy fia. A meglepett emberek közben nem táncosnőkkel, hanem erkölcsnemesítő egyletekkel foglalkoznak és idős feleségeik oldalán az erénycsöszök életét élik. Természetes ezekután, hogy a fiatalember feltűnése rettenetes bonyodalmakat idéz elő. Végtelen sok kacagtató helyzet adódik, rengeteg komikum, melyekből harsogó nevetés születik. A filmet Georg Jacoby rendezte sok ötlettel fűszerezve a szerzők amugy is mulatságos bohózatát. A főszerepet *Ralph A. Roberts* játssza, a tőle már megszokott groteszk komikummal, mely mindig hatásos. Mellette azonban olyan szereplők vonulnak fel, amilyen összeállítást még eddig egyetlen vigjátékban sem tapasztalhattunk. A spanyol légy szerepét *Lizzi Waldmüller* játssza és éneкли szépségen kívül, nagy tehetséget is vive a küzdelembe. Képzelt fiát *Fritz Schultz* személyesíti meg bájos félszégséggel, ami mindamellett természetesen hat, ha ő csinálja. A másik „apát” *Szabó Oszkár* alakítja sok humorral, egy fiatal ügyvéd szerepében pedig *Hans Brausewetter* mutatja meg, hogy vigjátékban is annyit ér, mint drámai alakításokban. Nagy örömet okoz minden mozilátogatónak *Betty Bird* újabb szereplése, mert természetes bájával ugyszólván egyedül áll a filmszínésznők

Bundák és más molyveszélyes öltönydarabok nyári gondozását a

Joanovits Antal szücs-cég

az idén az új Neuman-ház Str. Gen. Grigorescu
(v. Tabajdy K.) uccai oldalán levő helyiségben vállalja.

között. A zenés vígjáték két slágerét *Gilbert*, a nagyszerű operettszerző írta és hamarosan át fogják venni a szalonzenekarok és jazzek is. Egyik *Du bist mein Schönstes Erlebnis!* érzelmes melódiájával, másik *Sag mir mal Schnucki auf spanisch!* pattogó ritmusával hat. A szereplők éneke és beszéde tökéletes tisztasággal és élethűséggel csendül fel a vászon mögül.

Varsói bál

(*Unter falscher Flagge*)

Az idei szezonban sűrű egymásutánban szerepelnek műsoron a kémkedési drámák és ezek közül való a Varsói bál is, melynek izgalmasan bogozott cselekménye a világhá-

**CHARLOTTE
SUSA
GUSTAV
FRÖHLICH
IN**

boruba, az orosz-német harc tér mögé viszi a nézőt. A német tiszt a kórházban ismerkedik meg az ápolónővel, akit feleségül vesz és csak sorozatos kémkedések leleplezése után tudja meg a szörnyű valóságot, hogy felesége az oroszok számára kémkedik. A férj és feleség drámája ebben az élet-halálharcban száguldo gyorsasággal perog, a feleség az utolsó, végzetes pillanatban megmenti férjét az oroszok üldözése elől, ő maga pedig bűnhődésül a halált választja, autójával a mélységbe zuhan. A világháború poklában vergődő hadseregek legelsőszántabb, legvakmerőbb katonáiról szól ez a történet, akik ezerszeresen teszik kockára életüket. Charlotte Susa. Gustav Fröhlich, Theodor Loos és Hans Brausevetter a

főszereplői a filmnek, mely a színészi játék és a brilliáns rendezés realiztikus elevenségével izgalmas feszültségben tartja a közönséget. Gustav Fröhlich eddigi szerepeiben is

Dita Parlo is az **ártalmatlan Waldheim** soványító pasztillát szedi naponta. Meg is látszik alakján! Kérje orvosa véleményét. Kapható: **Gyógyszertárakban és Drogériákban.** — Dobozonkint: **Lei 115.**

meghódította a közönséget. Markáns, szimpatikus, intelligens, — Charlotte Susa pedig valahány szerepében láttuk eddig, mindig ragyogóan szép volt és kifogástalanul művészi élményt nyújtott. Ez a magyarázata annak, hogy filmjeit sohasem mulasztja el megnézni a mozit kedvelő publikum, Szakvélemények szerint ez a film végső konkluzióképpen csak a „Nyugaton a helyzet változatlan“ című képhez hasonlítható, mely ma is és még sokáik emlékezetében él a közönségnek.

Sergeant X

A világ filmirodalma napirenden foglalkozik ezzel a precizen sikerült remekművel. A „Lichtbildbüne“ hasábjain keresztül ír róla s ezzel fejezi be a premierről szóló referációját: — sohasem tapasztalt feszültséget és izgalmat váltott ki ez a nagyszerű kép a közönség körében... A „filmkurier“ valóságos tanulmányt közöl a filmről, mely így kezdődik: — A közönség szempontjából így kell felléptetni egy filmet, hogy az tökéletes élvezetet jelentsen... A „Kinematograph“ szintén a berlini premierről számol be: — ez a kép aranybetűkkel örökíthető meg a legnagyobb sikerű filmnek sorában... stb. stb.

Nem túlzás, ha Ivan Mosjukint a világ legnépszerűbb orosz filmszínészének nevezik. Már első filmjével nálunk is tömegeket hódított, a „Strogoff Mihály“ premierje után pedig jóideig az európai férfiszínpad élére került. Mostanáig pihent. Nemrégiben ismét leszerződött a Terra-filmhez s a napokban már elkészül első nagy beszélőfilmje a „Sergeant X“, melynek egyik kópiáját azonnal leszállítják Erdélybe és valószínűleg Aradon kerül először bemutatásra. A berlini filmkörök bizonyosra veszik, hogy Mosjukin férfiassága a neki való szerepekben ismét meghódítja az európai közönséget. Ebből az alkalomból a párisi újságírók interjút kértek tőle, amelyekben annak a reményének adott kifejezést, hogy filmje nagy sikert fog aratni, de ugyanakkor megemlítette, hogy a néma film több színészi lehetőséget nyújtott neki s ezért vonult vissza egy rövid időre. Általános vélemény az, hogy a „Sergeant X“ sikere nem maradhat a „Strogoff“ mögött. Partnerei: Trude v. Molo, akinek maradandó sikere volt a „Mona Lisa elrablása“ című Willy Forst-filmben és a nemzetközi értelemben kitűnő Peter Voss.

Megnyílt a

„Revü“ uriszabóság

ARAD, Deák Ferenc-u. 15. kapu alatt.

A megszűnt **Sámson Jakab-cég** szabásának, **Csont Sándor** vezetésével készülnek a legújabb szabású ruhák. Pontos és szolid kiszolgálás! Elsőrangú munka! Olcsó ár!

A házasság iskolája

Bíró Lajos világhírű vígjátéka, melyet Nóti Károly, az ismert humorista dolgozott fel filmre. A főszerepeket Gerda Maurus, Oscar Sima, Paul Vincenti, (aki nem más, mint Mindszenti Tibor) és Otto Wallburg játsszák. A kitűnő darabot Székely István, az idei legnagyobb budapesti sikernek, a Hypolitnak rendezője készítette, tehát előre látható, hogy nálunk is a legnagyobb sikerre számíthat. Sok zene, dal, tánc és kacagtató jelenet tarkítja a hézag, unalmas perc nélkül perdülő filmet, mely elismerésreméltón tökéletesen betölti hivatását: kellemesen elszórakoztat két órán keresztül. A darab meséje a következő:

Róbert Burkhart mérnök már 10 éve házasságban él Annemarieval: a mindennapi élet örökös egyformasága közbössé tette őket egymással szemben. A szerelem helyébe a megszokás lépett. Háztartásuknak régi, szentelt butordarabja Hanne, az éltes házvezetőnő, a hallgatólagósan elismert házi diktátor.

Róbert egy modern új áruház felépítésére pályázik és Annemarie nagybátyjának támogatásával reméli a nagy munkát megkapni. Egy szép napon megérkezik személyesen Emil bácsi, egy élnivágyó ur, akivel Róbertéknek el kell menniök az „Andalusia“ nevű kétes hírü éjjeli mulatóba. Itt a nagybácsi megismerteti őket egy spanyol táncospárral, Carloval és Lupitával.

A szokatlan környezet, a zenekar tangója, a pezsgő, a tánc, mindez egy addig még át nem élt mozgalmas eseményt jelent Róbert és Annemarie számára. Róbertre a táncosnő, Annemariera a tüzes spanyol gyakorol mély hatást. Valósággal elvarázsolva, előző életükből, kiszakítva érzik magukat. Aggodalmasan palástolják ezt egymás előtt; mindkettő megy a maga útján, ismeretlen hatalomtól hajtva és észre sem veszik, hogy most első esetben mindketten hazudtak. Annemarie táncórára megy Carlohoz és Róbert ugyancsak titokban találkozik Lupitával. Mindkét házasságban fellobban a szenvedély, de becsületeselek akarnak lenni és mindketten bucsulevelet irnak. Másnap elutaznak, ki-ki a pártnerével és egyikük sem tudja, hogy a másik ugyanazt tette. Hanne, a derék, házisárkány, otthon maradt. Hanne megtalálja a bucsuleveleket. Róbert is, Annemarie is csakhamar ráésszélnek kiruccanásukban, hogy milyen rövid az a boldogság, amely futó mámorra épül. Carlo pedig nem több a tipikus parkett-táncosnál. Rövidesen önként megérlelődik a terv a két házastársban: vissza! Mindkettő hiszi, a másik otthon van és egyedül ő a bűnös. Csaknem egyszerre érnek haza és a kibékülés gyorsan létrejön; nem akarnak többé beszélni a dologról. Ekkor azonban Hanne révén kitudódik, hogy mindketten ballépést követtek el. Hanne ostoba volt, a házastársak most már elhatározzák a válást. Végül azonban szép nyugodtan kibeszélik magukat és kezdik erkölcsileg menthetőnek találni az egymás eljárását.

Mindketten elfelejtik, hogy ők most tulajdonképpen válni akartak, felfedezik, hogy ők annyira összeillenek, annyira megértik egymást. Nem lenne nevelés ostobaság széjjelmenni? Kölcsönösen megbocsátják egymásnak a kis félrelépést és a közönséget felszólítják, hogy hagyja el a halószobájukat.

Mosolyország

— Mit jelent az, hogy Argetoianu aktákkal kész védekezni az ellene emelt vádakkal szemben?

Grün azt mondja Kohnnak a kávéházban:

— Van két szabadjegyem estére a színházba, ha van kedved, eljöhetsz velem. De figyelmeztetek, az egy finom hely, okvetlen huzzál tiszta harisnyát.

Este beülnek a nézőtérre, de néhány pillanat múlva a szomszédok elkezdik fintorítani az orrukat.

Grün dühösen odaszól Kohnnak:

— Ugy-e figyelmeztettelek, hogy okvetlen huzzál tiszta harisnyát.

— Huztam is, — feleli Kohn.

— Akkor nem értem.

— Persze, hogy nem érted. Én mindjárt gondoltam, hogy te nem fogsz nekem hinni, hát bizonyítékul elhoztam a zsebemben a régi harisnyámat is.

.....

— Miért eszik egyes urak inkább az ellenzéki keserű kenyerét, semhogy a koncentrációba belemenjenek?

Egy koldus az uccasarkon koldul és rettenetesen köhög. Egy öreg ur arra jár és azt mondja neki:

— Barátom, én orvos vagyok. Megadom magának a címemet, jöjjön fel hozzám, majd én kigyógyítom a köhögésből.

A koldus ijedten tiltakozik:

— Még csak az hiányzik. Hiszen a köhögésből élek.

.....

— Megnyugtató-e, hogy a bukott Jorga kormány egyes tagjai kijelentették, hogy szerény tehetségüket továbbra is az ország szent ügyének szentelik?

A rabihoz egyszer beállított a hitközségi elnök és az ajtóban jó mélyen meghajolt, hogy a szarufába ne üsse a fejét. A rabi erre így szólt hozzá:

— Kedves barátom, minek csinálod magad olyan kicsinek, hiszen nem vagy te olyan nagy.

— **Hogy lehet az, hogy a mindenáron koncentrálni akarók most már hiába kiáltoznak Vajda miniszterelnök felé, — süket fülekre találhatnak ?**

Még a régi jó konjunktura idejében Rothschild báró gondatlanul sétált a bécsi Grabenen. Mögötte jött Castiglioni, a híres konjunktura gazdag és természetesen együtt szeretett volna menni Rothschilddel, akire rá is kiabált :

— Herr Baron, Herr Baron !

Rothschild azonban úgy tett, mintha nem hallaná és rendületlenül ment tovább.

Castiglioni utána sietett, elérte és így szólt :

— Es scheint, Herr Baron, sie haben ein schlechtes Gehör.

— Oh nein. — mondta Rothschild — aber sie haben einen schlechten Ruf.

.....

— **Milyenek is azok a tanácsok, amelyeket pénzügyeink rendezésére Rist ur itt hagyott ?**

Azt mondja a gazdag Kohn a szegény Grünnek :

— Jöjj el holnap hozzám ebédre, ha tudsz.

Grün másnap elmegy Kohnhoz, de a kaput zárva találja. Kohn az ablakban áll és nyugodtan pipál.

Grün dörömböl, veri a kaput, de ez nem nyílik meg.

— Mi az, — mondja aztán, mikor meglátja Kohnt — te meghívtál ebédre és most nem tudok bemenni ?

Kohn nevet ; Central University Library Cluj

— En azt mondtam, hogy gyere el hozzám ebédre, ha tudsz. Hát gyere, ha tudsz.

.....

— **Fényűző, hatalmas adminisztrációval meg lehet-e oldani az ország gazdasági válságát ?**

A fiatal Kohnnak, aki vidéki gazdálkodó, sürgősen pénzre van szüksége, felkap hát a lovára és átlovagol a szomszéd faluba Grünhöz.

Gün ép a kapuban áll, amikor Kohn odaérkezik és leszól lováról :

— Grün ur, adjon nekem kölcsön ötszáz pengőt.

— Hören sie, Herr Kohn, — mondja Grün — schnorren gehen hab ich schon gesehen, aber schnorren reiten . . .

.....

— **A szigorú takarékoság elve miért nem érvényesült Argetoianu alatt minden irányban egyenlő módon ?**

Kohnra ráfordul a felesége :

— Te gazember, te csirkefogó, rólam lespórolsz minden fillért és most rájöttem, hogy a gépirónódnak egy briliáns-gyűrűt vettél.

— Nézd, fiam, — magyarázza Kohn — az a gépirónó az én jobbkezem. Na és miért ne viseljek én a jobbkezemen egy gyűrűt ?

— A pártvezérek multheti nyilatkozatai után lehet-e számítani arra, hogy ezek az urak megférjenek egymás mellett a parlamentben?

Két régi jóbarát hosszú idő után találkoznak. Nagy az öröm.

— Na hogy megy neked? — kérdi az egyik.

— Hogy menjen? — szól a másik — az ember kinlódik, dolgozik és otthon a családban csupa öröm az élete.

— Na mit hallok? Hiszen azelőtt otthon mindig verekedtetek a feleségeddel.

— No igen. Ha a feleségem hozzám vág egy tányért és nem talál el, én örülök, ha én hozzávágok egy levesestálát és nem találom el, ő örül, így aztán csupa öröm az életünk.

.....

— Miért akarnak egyes ellenzéki urak mégis mindenáron koncentrációt?

Ar öreg Kohn, aki özvegyember volt, hatvanéves korában meggondolta magát és megkérte egy fiatal lány kezét.

— Micsoda számárság ez, — mondták az ismerősei — hogy vehetsz el egy fiatal lányt, hiszen az meg fog csalni téged. Szemeit hunyorgatva válaszolta Kohn:

Inkább vagyok én benn husz percenttel egy jó üzletben, mint százal egy rosszban.

FICK

legolcsóbban fest-tisztít
tavaszi felöltőket és ruhákat,
gallérokat legszebben fényez

Str. Barițiu 14. Fióközlet a Lutheránus templommal szemben.

Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek

Vojtek gyógyszerár

Szaküzlet optikai és finom solingeni acél árukban: beretvák ollók stb.
Köszörülde, orthopead készülékek és műlábak készítése. **Tejnor Ferenc és Tsa**
optikus és késműves. Arad, Piața A. Iancu Szabadság-tér No. 21.

ÜZLETÜNKET

a végeladás tartamára

Piața Avram Iancu 21.

(Szabadság-tér) színházzal szembe

h e l y e z t ü k á t.

„MERCANTIL“ szőnyeg- és divatáruház

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs ki-
rakatait. — Mélyen leszállított
árak. Mérték utáni rendelések
gyorsan, pontosan és megbizha-
tón eszközöltetnek. Szenzációs
nagy raktár iskolaöltönyökben.

ARAD, Színházépület.

Vidéki urinőknek

legkényelmesebb, ha ruhájukat

KREBS

festő és vegytisztítóhoz viszik,
közel a villamoshoz és a vidéki
autóállomással szemben van.

Arad, volt Boros Béni-tér
51. Fiók : v. Deák Ferenc-uca.

A „REGGEL“

kiadóhivatala fokozottabban óhajtja t. olvasótá-
borának érdekeit szolgálni, ezért kéri, hogy

ha valaki előfizetni akar

ha valakinek címváltozása van,

ha nem kapja a lapot,

ha a kézbesítő körül panasz van :

forduljon rögtön a „Reggel“ kiadóhivatalához Arad, Str. M. Nicoara 1.

Színházi, estélyi ruhákat fest, vegyileg tisztít

K N A P P gőz- és villanyerőre
berendezett vállalata
volt Weitzer-uca 11. volt Magyar-uca 10.

Muzsaynál

színházzal szemben

Öltöny, tavaszikabát

Trench-coat

Nem gyári áru! Minden darab
saját készítmény! Mielőtt bár-
hol vásárol, keressen fel. Mercur
iparos bevásárlási könyvre
6 havi hitel.

Mindennemű

fűszer- és csemegeárúk
legjobb minőségben, legolcsóbban

ÉLES

fűszer- és csemegeüzletében

**MINDEN HÁZNÁL
LEGYEN**

HA NINCS.-AKKOR VEGYEN!

Kiadja az „Erdélyi Élet“ Lapkiadó Vállalat.

Lovrov & Co. Arad